

BUGETE FĂRĂ SECRETE

pentru autorități publice eficiente

DIN CUPRINS

Bugete transparente și implicare civică pentru o administrație publică eficientă

Transparența înseamnă informarea activă, corectă și la timp

Aleșii locali din municipiile Chișinău și Comrat au aflat din secretele transparenței bugetare

Infografic: Transparența procesului bugetar

Moldova, ai acum bugete fără secrete!

de Ana-Maria Veverița

Proiectul „Bugete fără secrete!” este realizat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” în cadrul Programului de Transparență Bugetară în Republica Moldova, implementat de Corpul de Voluntariat pentru Servicii Financiare (FSVC) cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Proiectul „Bugete fără secrete!” are drept scop **creșterea nivelului de transparență în derularea procesului bugetar din Republica Moldova**, consolidarea participării civice la procesul bugetar și îmbunătățirea comunicării dintre societatea civilă și factorii de decizie pe dimensiunea bugetului național și a bugetelor locale.

În cadrul sesiunilor de instruire au fost discutate și prezentate etapele procesului bugetar, principiile bugetare, sursele de informare pentru participarea în procesul bugetar, mecanismele de implicare a cetățenilor, bune practici de asigurare a transparenței, dar și alte aspecte legate de transparența bugetară.

Bugete transparente și implicare civică pentru o administrație publică eficientă

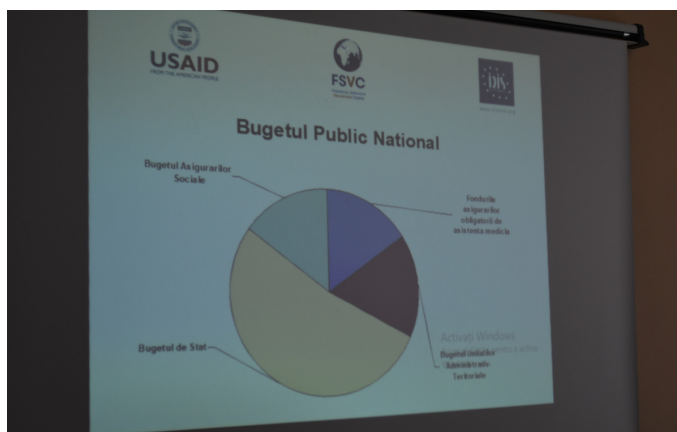
Cahul, Ialoveni, Bălți

Ce înseamnă transparența bugetară? Cum pot fi gestionate eficient finanțele publice locale? Cum se pot implica cetățenii la procesul bugetar? Sunt doar câteva din subiectele instruirii „Administrații publice eficiente cu bugete transparente?”, care a avut loc pe 27 mai, în municipiul Cahul, 29 mai, în orașul Ialoveni și 3 iunie - la Bălți.

Pe parcursul instruirii, experții IDIS, juristul Viorel Pârvan și economistele Diana Enachi, Angela Boguș și Lilia Rotaru-Dragomirau au descris etapele procesului bugetar și au vorbit despre transparența procesului de adoptare a deciziilor cu privire la bugetul local.

VIOREL PÂRVAN: Pentru impulsionarea participării civice în procesul de elaborare și adoptare a bugetului la nivel local este necesară informarea corectă a cetățenilor despre drepturile lor și încurajarea comportamentelor participative a cetățenilor de către autoritățile publice.

TRANSPARENȚA ÎNSEAMNĂ INFORMAREA ACTIVĂ, CORECTĂ ȘI LA TIMP

SERGIU ARMAȘU, primarul orașului Ialoveni

Administrația publică locală din raionul Ialoveni are nevoie de astfel de instruri pentru a avea mai multă claritate la subiectul transparenței bugetare și a găsi răspunsul la multe probleme cu care zilnic ne confruntăm. De asemenea, îmi doresc ca cetățenii să fie informați despre situația din oraș și să participe cât mai activ la procesul bugetar.

DIANA GROSU, președintele AO „Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI”

Reprezentanții societății civile și cetățenii trebuie implicați în procesul de luare a deciziilor. Ei sunt barometrul cel mai apropiat de realitate și care poate aprecia necesitățile reale ale comunității. E regretabil, însă, faptul că, deseori, se organizează tot felul de grupuri de lucru în cadrul carora nu este inclus nici un reprezentant al societății civile.

DIANA ENACHI, economistă la IDIS „Viitorul”

Trebuie ca autoritățile să înțeleagă că «transparența» nu înseamnă doar publicarea unor informații, ci asigurarea unei informări active, corecte și la timp. Ca rezultat, cetățenii vor fi motivați să participe în procesul decizional, și implicit, la cel bugetar. În cele din urmă, autoritatea publică va avea multiple beneficii, inclusiv susținerea cetățenilor în implementarea deciziilor adoptate, o comunitate informată și activă, precum și o mai bună performanță instituțională.

TATIANA ROMANIUC-MITTELU, viceprimara municipiului Cahul

Toate activitățile noastre sunt realizate cu banii publici. Respectiv, transparența este foarte importantă nu doar pentru procesul bugetar, dar și în general pentru activitatea unei administrații publice eficiente.

Aleșii locali din municipiile Chișinău și Comrat au aflat din secretele transparenței bugetare

Autoritățile publice trebuie să ofere șansa cetățenilor să formuleze propuneri și să se implice în procesul de planificare și utilizare a bugetelor publice. Doar așa va spori încrederea față de guvernarea locală, iar autoritățile vor deveni mai deschise și vor satisface mai bine necesitățile locuitorilor. La această concluzie au ajuns reprezentanții societății civile, funcționarii publici și specialiștii participanți la seminarele de instruire „Administrații publice eficiente cu bugete transparente?”, care au avut loc în municipiile Chișinău și Comrat în perioada 6-7 iunie și respectiv, 10 iunie.

Sesiunile de instruire au fost organizate în vederea creșterii nivelului de conștientizare publică cu privire la transparența procesului bugetar din Republica Moldova și consolidarea participării civice în procesul bugetar la nivelul municipiilor Chișinău și Comrat. Participanții – aleși locali, consilieri municipali, funcționari publici și reprezentanți ai ONG-urilor au cunoscut de la economista Angela Boguș etapele procesului bugetar, iar de la expertul în politici economice, Veaceslav Ioniță, cei prezenți au aflat cum se elaborează bugetele pe înțelesul cetățenilor și de ce autonomia financiară și transparența sunt importante pentru autoritățile publice locale.

Iar Viorel Pârvan le-au explicat participanților ce înseamnă transparența bugetară și de ce este important pentru o primărie eficientă să implice cetățenii în procesul decizional.

VEACESLAV IONIȚĂ: Transparența este instrumentul prin care autoritățile locale pot deveni independente, iar de la acest lucru atât decidenții, cât și societatea au de câștigat.

VEACESLAV IONIȚĂ: Banii publici sunt banii cetățenilor

Banii publici nu sunt banii cuiva, nu sunt banii guvernului sau nu știu cui; sunt banii cetățenilor.

Înainte de a vorbi despre bugetul public național aș vrea să explic cetățenilor ce înseamnă bugetul public național, care sunt banii de fapt care sunt ai noștri ai tuturor, banii care noi trebuie să-i monitorizăm, banii de care depinde bunăstarea noastră.

Pentru anul 2019 noi presupunem că veniturile bugetului public național vor fi de 64,4 miliarde de lei, iar cheltuielile 69 de miliarde de lei. Este mult sau puțin acest lucru, depinde cum comparăm. Dacă ne gândim că tot PIBul sau valoarea adăugată brută pe care o va crea Republica Moldova în 2019 se va ridica la 205-207 miliarde de dolari, atunci vedem că **69 de miliarde sau peste 30% din aceste cheltuieli vor fi gestionate de către autoritățile publice pe care noi le-am mandatat, pe care noi le-am ales ca să gestioneze.** Aici trebuie să spunem că pe lângă 69 de miliarde de lei cheltuieli, mai sunt și alți bani care nu intră în bugetul public național, dar oricum sunt banii noștri, sunt așa numiții bani ai instituțiilor publice independente care au bugete separate de bugetul de stat, care nu intră absolut niciodată în bugetul sistemului public dar ei oricum sunt bani publici și noi trebuie să știm ce ce întâmplă acolo.

Încă un element despre care ar trebui de vorbit și din păcate la noi nu se discută sunt și întreprinderile de stat care tot sunt proprietatea noastră, care tot gestionează banii noștri, care au venituri anual, care au cheltuieli anual, care se împrumută anual, iar noi de multe ori idee nu avem ce se întâmplă acolo. Spre exemplu **foarte puțin cetățeni știu că întreprinderile noastre de stat au peste 15 miliarde de lei datorii, bani care sunt datoriile noastre.**

Continuarea interviului video o găsești aici: „Banii publici sunt banii cetățenilor”

INFOGRAFIC:

Transparența procesului bugetar

